

Bordāns: Kriminālprocesa vienkāršošanas un efektivizācijas pozitīvā ietekme redzama jau tagad

Publicēts: 02.09.2020.

[Informācija presei](#)

[Jaunami](#)

Trešdien, 2. septembrī, Ministru kabineta sēdē tika apstiprināts Tieslietu ministrijas sagatavotais informatīvais ziņojums par 2018. gadā veikto grozījumu Kriminālprocesa likumā ietekmi uz kriminālprocesa vienkāršošanu un efektivitāti. Minētie grozījumi tika pieņemti 2018. gada 20. jūnijā un stājās spēkā 2018. gada 1. septembrī.

Ministru prezidenta biedrs, tieslietu ministrs Jānis Bordāns: *“Mūsu mērķis ir izbeigt garās un nebeidzamās izmeklēšanas un tiesvedības. Izvērtējot jau 2018. gadā veikto grozījumu ietekmi galvenais secinājums ir, ka joprojām ir izmeklētāji, prokurori un arī tiesneši, kas pagājušajā gadā neizmantoja visas likuma dotās iespējas, lai varētu padarīt kriminālprocesi pēc iespējas efektīvāku un ātrāku. Daži savstarpēji pretrunīgi vērtējumi no tiesām parāda, ka vieni un tie paši instrumenti praksē tiek pielietoti ar atšķirīgām sekmēm. No tā secinām, ka pārmetumi par garajiem izmeklēšanas un tiesvedības procesiem nav tikai jautājums par likuma izmaiņām, bet gan piemērošanas prakses maiņu. Esmu pārliecināts, ka to mainīt palīdzēs gan jaunais Augstākās tiesas priekšsēdētājs, gan jaunais ģenerālprokurors.”*

Analizējot grozījumu ietekmi uz lietu iztiesāšanas ilgumu, kārtējo reizi aktualizējies jautājums par apsūdzību kvalitāti. Proti, tiesneši nevar izskatīt lietas paštrinātā procesa kārtībā bez pierādījumu pārbaudes, ja prokurors uzrāda apsūdzību, kuru vērtējot, tiesnesim rodas šaubas par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem vai kvalifikāciju. Tāpēc nepieciešams pārskatīt līdzšinējo piemērošanas praksi, nodrošinot regulāras apmācības, lai veicinātu vienotu izpratni par tiesību normu piemērošanu starp izmeklētājiem, prokuroriem un tiesnešiem, uzsver tieslietu ministrs.

Lai sekmētu vienotu izpratni tiesnešu, prokuroru un izmeklētāju vidū, Tieslietu ministrija nākamajā gadā ir paredzējusi virkni

apmācību, t.sk. sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu vēstniecību. Tas būs tikai viens no soļiem, lai panāktu tiesu darbu ātrāku un efektīvāku.

Informatīvajā ziņojumā apkopotie viedokļi tiks izmantoti turpinot darbu pie kriminālprocesa efektivizācijas. Kopš 2019. gada 24. janvāra, kad tieslietu ministra amata pienākumus sāka pildīt Jānis Bordāns (JKP), Tieslietu ministrija ir sagatavojusi 12 likumprojektus par grozījumiem Krimināllikumā vai Kriminālprocesa likumā. No tiem 5 likumprojekti jau stājušies spēkā, vēl 6 likumprojekti šobrīd tiek skatīti Saeimas komisijās, bet viens likumprojekts izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē.

J.Bordāns: "Visu šo grozījumu ietekmi uz ātrākiem un taisnīgākiem procesiem mēs redzēsim tuvāko divu gadu laikā, taču dažu grozījumu pozitīvās sekas varēja redzēt jau uzreiz pēc to stāšanās spēkā. Piemēram, 6. jūlijā spēkā stājās grozījumi Kriminālprocesa likumā, kas deva iespēju tiesai no Lemberga arestētās mantas glabātāja statusa atcelt tādu odiozu personību kā Rūdolfu Meroni."

Analizējot tiesībsargājošo iestāžu viedokļus par 2018.gadā veikto grozījumu ietekmi, Tieslietu ministrija ir secinājusi, ka kopumā grozījumi no izmeklēšanas iestāžu un prokuratūras puses tika vērtēti kā efektīvi un noderīgi. Tika atzīts, ka ar grozījumiem izmeklētāja darbs ir padarīts mazāk birokrātisks. Tāpat arī vairums tiesu pārstāvju grozījumus, t.sk. paātrinātā procesa ieviešanu vērtē pozitīvi, jo ir iespējams ātri un efektīvi izskatīt vienkāršus procesus, tādejādi gan pirmstiesas, gan tiesas izmeklēšanas procesus pabeidzot īsā termiņā. Vienlaikus, dažas tiesas aptaujā norādījušas, ka šim paātrinātajam procesam nav izteiktu priekšrocību vai tie nav piemēroti konkrētās tiesas apstākļiem.

PAPILDU INFORMĀCIJA:

KPL grozījumi tika pieņemti 2018. gada 20. jūnijā un stājās spēkā 2018. gada 1. septembrī ar mērķi paredzēt kriminālprocesa izmeklēšanas vienkāršošanu, noziedzīga nodarījuma smagumam samērīgu izmeklēšanu, kā arī kriminālprocesa apturēšanas un izbeigšanas nosacījumu pārskatīšanu. Lai sagatavotu ziņojumu par turpmākajiem risinājumiem, atbilstoši valdības rīcības plānam Tieslietu ministrijas vadītajā darba grupā Kriminālprocesa likuma grozījumu izstrādei tika analizēti tiesībsargājošo iestāžu iesniegtie izvērtējumi par to, kā praksē darbojas KPL normas.

Informāciju sagatavoja:

Aldis Bukšs, tieslietu ministra biroja vadītājs

Tālrunis: 67036841, e-pasts: Aldis.Bukss@tm.gov.lv

<https://www.tm.gov.lv/lv/jaunums/bordans-kriminalprocesa-vienkarsosanas-un-efektivizācijas-positiva-ietekme-redzama-jau-tagad>